Geldrop-Mierlo

Raadsvoorstel

Onderwerp
Meicirculaire 2026

Beslispunten

1. De middelen uit de meicirculaire 2026 die zijn bedoeld voor specifieke taken te oormerken voor deze taken, zoals toegelicht opgenomen in bijlage 2.
2. De financiële effecten van de meicirculaire 2026, inclusief de voorgestelde oormerken, voor het begrotingsjaar 2026 te verwerken in de lopende begroting 2026. Hiertoe de 7e begrotingswijziging 2026 vast te stellen.
3. Het structurele voordeel als gevolg van de gewijzigde berekening van de maatstaf regionale centrumfunctie toe te voegen aan de budgetten voor loon- en prijsontwikkeling. En met ingang van 2027 een reserve loon- en prijsontwikkeling te vormen, zoals toegelicht in bijlage 4.
4. De financiële effecten van de meicirculaire 2026, inclusief de voorgestelde te oormerken bedragen, voor de jaren 2027 tot en met 2030 op te nemen in de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.

Inleiding
De meicirculaire 2026 is op 29 mei 2026 gepubliceerd en bevat de actuele raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De circulaire leidt tot financiële mutaties voor de lopende begroting 2026 en werkt daarnaast door in de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030. Een deel van de middelen is bedoeld voor specifieke taken. Daarom wordt voorgesteld deze middelen eerst te oormerken voor het doel waarvoor zij beschikbaar zijn gesteld. Dit inhoudelijke uitgangspunt wordt vervolgens vertaald in de verwerking voor 2026 en in het meerjarenbeeld 2027-2030.
Een bijzonderheid in deze meicirculaire is daarnaast de structureel hogere algemene uitkering door de gewijzigde uitkomst van de berekening van de maatstaf regionale centrumfunctie voor Geldrop-Mierlo, zoals toegelicht in bijlage 3. Voorgesteld wordt om dit voordeel toe te voegen aan de budgetten voor loon- en prijsontwikkeling. Daarmee ontstaat een stabieler en realistischer begrotingsbeeld en wordt aangesloten bij de provinciale richtlijnen voor het structureel ramen van loon- en prijsontwikkelingen, zoals toegelicht in bijlage 4.

Eerdere besluitvorming
Niet van toepassing.

Wat willen we bereiken
De middelen uit de meicirculaire 2026 die samenhangen met specifieke taken gericht inzetten en de financiële gevolgen daarvan verwerken in de lopende begroting 2026, de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.

Argumenten
1.1 Een deel van de middelen uit de meicirculaire is bedoeld voor specifieke taken.
In de meicirculaire zijn verschillende middelen opgenomen die samenhangen met specifieke taken of beleidsdoelen, zoals alleenverdienersproblematiek, problematische schulden, lokale energiehulp, kinderopvang pleegouders, participatie, CDOKE, Wmo en re-integratiedienstverlening gericht op jongeren. Door deze middelen te oormerken blijft zichtbaar waarvoor de middelen beschikbaar zijn gesteld en wordt geborgd dat zij worden betrokken bij de uitvoering van de betreffende taken. In bijlage 2 zijn deze bedragen opgenomen en toegelicht

1.2 Door het oormerken wordt eerst de inhoudelijke keuze gemaakt en daarna de financiële verwerking.
Het oormerken is een zelfstandig onderdeel van het voorstel. De vertaling daarvan vindt vervolgens plaats in de verwerking van de mutaties voor 2026 en in het opnemen van de effecten in de begroting 2027-2030.Op het moment dat de middelen niet gebruikt worden, vallen deze bij de jaarrekening vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

2.1 De meicirculaire 2026 heeft financiële gevolgen voor de lopende begroting 2026.
De meicirculaire leidt tot bijstellingen in de algemene uitkering en tot mutaties op specifieke posten. Deze effecten, inclusief de voorgestelde oormerkingen voor 2026, moeten in de lopende begroting worden verwerkt zodat de begroting aansluit bij de actuele raming van het gemeentefonds. Met het vaststellen van de begrotingswijziging autoriseert de raad de financiële verwerking van de meicirculaire 2026 in de lopende begroting 2026.

2.2 Het positieve effect voor 2026 voegen we toe aan het begrotingssaldo.
Het begrotingssaldo na verwerking van alle raadsvoorstellen tot en met de 1e tussentijdse rapportage 2026 is € 1,9 miljoen negatief en wordt gedekt uit de algemene reserve. Hierdoor stellen we voor om het positieve effect voor 2026 ten gunste te brengen van het begrotingssaldo.

3.1 Het voordeel uit de maatstaf regionale centrumfunctie versterkt de structurele begrotingspositie.
Door de gewijzigde uitkomst van de berekening van de maatstaf regionale centrumfunctie valt de algemene uitkering voor Geldrop-Mierlo structureel hoger uit. Het college stelt voor dit voordeel niet in te zetten voor nieuw beleid, maar toe te voegen aan de budgetten voor loon- en prijsontwikkeling, zoals toegelicht in bijlage 4.

3.2 Toevoeging aan loon- en prijsontwikkeling zorgt voor een stabieler begrotingsbeeld.
De gemeente wordt jaarlijks geconfronteerd met loon- en prijsstijgingen. Door het structurele voordeel hiervoor in te zetten, hoeft de stelpost niet via het begrotingssaldo te worden aangevuld. Dit draagt bij aan een stabieler en realistischer begrotingsbeeld en sluit aan bij de provinciale richtlijnen voor structureel en reëel ramen. In de afgelopen jaren was het tekort op de loon- en prijsontwikkeling circa 2 miljoen euro per jaar. Voor nadere duiding wordt verwezen naar bijlage 4.

3.3 Dit sluit aan bij de standpunten van de toezichthouder; Provincie
De provincie ziet toe dat gemeenten structureel en reëel sluitende begrotingen maken. Dan gaat het over zowel het eerste begrotingsjaar, alsook de meerjarenramingen. Het structureel goed verwerken van loon- en prijsontwikkelingen is hierbij een belangrijk onderwerp

3.4 Vormen reserve loon- en prijsontwikkeling
Door het vormen van reserve loon- en prijsontwikkeling worden positieve en negatieve ontwikkelingen op de stelpost loon- en prijsontwikkeling in enig jaar verwerkt via de reserve. Hierdoor ontstaat een meer gelijkblijvend begrotingsbeeld en is schoksgewijs ombuigen minder aan de orde.

4.1 De effecten van de meicirculaire werken door in het meerjarenbeeld 2027-2030.
De meicirculaire bevat naast effecten voor 2026 ook mutaties voor 2027 en volgende jaren. Door deze effecten, inclusief de voorgestelde oormerkingen, op te nemen in de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 ontstaat een actueel en realistisch financieel meerjarenbeeld.

Kanttekeningen
1.1 Oormerken beperkt de vrije inzetbaarheid van deze middelen.
Door middelen te oormerken worden deze niet toegevoegd aan de algemene financiële ruimte. Dit is een bewuste keuze, omdat de middelen samenhangen met specifieke taken of ontwikkelingen waarvoor zij beschikbaar zijn gesteld.

1.2. De verwerking is gebaseerd op de inzichten uit de meicirculaire 2026.

Latere circulaires, wijzigingen in rijksbeleid of actualisaties van verdeelmaatstaven kunnen opnieuw leiden tot financiële bijstellingen.

2.1 Het positieve effect leidt niet automatisch tot extra beleidsruimte.
Hoewel de meicirculaire een positief financieel effect heeft, wordt voorgesteld dit effect in te zetten voor het versterken van de stelpost loon- en prijsontwikkeling. Daarmee wordt de begroting robuuster, maar ontstaat er niet automatisch ruimte voor nieuw beleid.

2.2 Batig saldo op loon- en prijsontwikkeling wordt niet toegevoegd aan het begrotingsresultaat
In 2027 ontstaat naar de huidige inzichten een (eenmalig) voordeel op de stelpost loon- en prijs. Door dit overschot niet toe te voegen aan het begrotingsresultaat maar in de reserve loon- en prijs te verwerken, blijven hogere ombuigingen in 2027 noodzakelijk, maar wordt de kans op extra ombuigingen in de (nabije) toekomst kleiner.

2.3Het voordeel uit de regionale centrumfunctie is afhankelijk van landelijke verdeelsystematiek.
De hogere uitkering volgt uit de huidige berekening van de maatstaf regionale centrumfunctie. Gemeenten hebben beperkt invloed op deze systematiek. Eventuele toekomstige wijzigingen kunnen gevolgen hebben voor de hoogte van de algemene uitkering.

4.1 De meerjarige verwerking blijft afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen in het gemeentefonds.
De effecten voor 2027 tot en met 2030 worden verwerkt op basis van de huidige inzichten. Het meerjarenbeeld kan bij volgende circulaires opnieuw wijzigen.

Wat gaan we daarvoor doen
De te oormerken middelen worden als uitgangspunt meegenomen in de financiële verwerking van de meicirculaire. Voor 2026 gebeurt dit via de 7e begrotingswijziging 2026. Voor 2027 tot en met 2030 worden deze effecten betrokken bij de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030. Het structurele voordeel uit de maatstaf regionale centrumfunctie wordt toegevoegd aan de stelpost loon- en prijsontwikkeling. Als de raad anders besluit dan voorgesteld, heeft dit gevolgen voor het financiële beeld van de begroting 2026 en de programmabegroting 2027-2030.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Burgerparticipatie

Niet van toepassing.

Evaluatie
Niet van toepassing.

Bijlagen:
Onderdeel van besluitvorming

1. 7e begrotingswijziging 2026
2. Overzicht te oormerken middelen 2026-2030
3. Uitleg maatstaf regionale centrumfunctie
4. Voorbeeld berekeningen stelpost loon- en prijsontwikkeling

Geldrop, 15 september 2026

ValidSigned door N. Scheltens
op 17-09-2026
N.J.H. Scheltens
secretaris

ValidSigned door J.C.J. van Bree
op 17-09-2026
J.C.J. van Bree
burgemeester